

LEDARE

Ledare: Gå mot mitten!

UPPDATERAD 2010-11-18 PUBLICERAD 2010-11-09

Kolumnen: Hans Bergström om att väljarna satte en gräns för Obama.

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Vet inte hur många i Sverige som känner till Duck Tucks tal till väljarna sedan han 1966 förlorat ett val till Kaliforniens senat: "The people have spoken, the bastards." I vart fall kan svenska mediers reaktion på det nyligen avhållna mellanårsvalet i USA sammanfattas just så. "De amerikanska väljarna har sagt sitt, de jäklarna."

Nu råkar det vara samma folk som för bara två år sedan valde den i Europa så älskade Barack Obama till president. Så något behöver uppenbarligen förklaras här. Har amerikanerna tappat förståndet på mindre än två år?

Själv röstade jag här i Florida på Marco Rubio till senaten och Allen West till representanthuset. Rubio är son till flyktingar från Kuba. Hans mor arbetade som hotellstäderska i Miami, hans far som servitör och bartender. Med sin starkt präglande erfarenhet och flytande spanska har han förankring hos de många latinos som sökt sig ett bättre liv i Nordamerika. Han fick nu i senatsvalet 60 procent av de spansktalandes röster i Florida. Allen West är afroamerikan, uppvuxen i Atlantans inner city, nära idolen Martin Luther Kings baptistkyrka. Hans föräldrar predikade värdet av utbildning och personlig karaktär. Som officer i de båda Irakkrigen och i Afghanistan har West fått rader av hedersutmärkelser för mod och omdöme. Nu besegrade han demokraten Ron Klein i ett dominerande judiskt kongressdistrikt, med mindre än fyra procent svart befolkning, och fick 55 procent av rösterna.

Rubio och West är båda republikaner och aktivt stödda av Teaparty-rörelsen. De är välutbildade och eftertänksamma, med en kärna av övertygelse från sin uppväxt om individens kraft och egenansvar, i förening med en stark patriotisk känsla för Amerika och dess värden.

Jag ser att även kunniga skribenter i Sverige framställer Teaparty-anhängare som en samling rasistiska knäppskallar, som har mage att ställa till det för idolen Obama. Nu känner sig cirka 40 procent av amerikanerna förknippade med rörelsen; det är inte lätt att säga något entydigt om en så brokig samling. Dock handlar det förenande kittet om oro för vart Amerika är på väg i

fråga om statsskuld och utgiftsexplosion (statsskulden närmar sig 100 procent av BNP, de federala utgifternas andel av BNP har på två år stigit från 21 till 27 procent av BNP, av 100 dollar i utgifter är 40 lånade). Man ser också en förskjutning i individens ansvar kontra statens. Ett viktigt exempel, och som drog i gång hela rörelsen, är när de som har skött sina huslån ska tvingas betala med skattemedel för grannen som inte har gjort det. Man vänder sig även mot statens gigantiska utköp av konkursfärdiga bilföretag och finansinstitut.

Däremot finns i Teaparty-rörelsen inget element av rasism eller homofobi och föga av religion. Tvärtom har rörelsens inflytande, om än vildvuxet, bidragit till en viktig breddning av den typ av kandidater som kommer fram i det republikanska partiet. Rubio och West är två bland rätt många exempel på det.

Det sägs också, även av Obama, att amerikanerna är så "arga" över ekonomins tillstånd att de inte tänker klart.

Underförstått: den förda politiken är bra, men folket är för upprört för att förstå det. Verkligheten är nog snarare att de amerikanska väljarna har sagt ett väl övervägt "stopp" till den vänstervridning och den våldsamma expansion av utgifter och statsskuld som hittills utmärkt Demokraternas styre under Obama, Pelosi och Reid. Dessa har grovt övertolkat sitt mandat från valet 2008. Efter ett kort svärmeri med Obama har väljarkartan återgått till den normala, med vänstern förpassad till kusterna.

Obama kunde vinna 2008 därför att de oberoende väljarna uppfattade honom som en mittenpolitiker som skulle forma politiken mer i samarbete. Det var så Obama lanserade sig. Däremot fanns det inget som helst ideologiskt skifte till vänster i väljarkåren. Skepsisen mot höga skatter, omfördelning och statlig expansion var lika utbredd 2008 som nu.

När mittenväljarna väl har förstått att Obama är en radikal vänsterpolitiker och ingen centerpolitiker, som Bill Clinton, har de övergett honom. Sjukvårdsreformen löser inte Amerikas sjukvårdsproblem, vilket alla sakkunniga kan vidimera. Däremot tar den 500 miljoner kronor i besparingar från pensionärernas Medicare och använder till andra utgifter när pengarna behövs för att rädda ett Medicare vars fonder strax är tömda. Sextio procent av Amerikas pensionärer röstade nu mot Obama.

På 1970-talet fanns det inom socialdemokratin en märklig form av ställföreträdande revolutioner. Man stödde med entusiasm en politisk hållning på andra sidan haven – i Afrika och i Latinamerika – som detta reformistiska parti aldrig skulle förorda på hemmaplan.

Nu ser vi en motsvarande liberal märklighet. Man stöder med stor glöd en politik på andra sidan Atlanten – med 9 procent av BNP i budgetunderskott, nej till valfrihet i skolan, kraftigt höjda skatter på entreprenörskap, gigantiska stödpaket för bilindustri och banker, nej till frihandelsavtal etc – som man inte för ett ögonblick skulle förorda i Sverige.

Vilken skillnad oceaner av avstånd kan göra!

TEXT

Hans Bergström

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt